

Nya Korpgluggen

Dalslands litterära tidskrift

No 1/2025

ÅRGÅNG 1

PRIS: 50 KRONOR

Ny tidning!

**Eija Hetekivi
och klassdörrarna**

**Landsbygds-
männen och läsningen**

**Amy Segerstedt
– dalsländska och
läsfrämjarpionjär**

Utsikt över Nössemark. Foto A. Froese.

INNEHÅLL

Inledare | *Victor Estby* **3**

ESSÄ - Kärlek och fördom | *Heli Kittilä* **4-5**

Allt fler män boksirklar i Dalsland | *Eva Tranefeldt* **6-7**

Tidskrift: Kritiker | *Lena Grönlund* **8-9**

Amy Segerstedt | *Elin Linnman* **10-13**

Eija Hetekivi öppnar klassdörrarna | *Victor Estby* **14-16**

Ny landsbygdslitteratur | *Monika Åhlund* **17-18**

Bokdagar, författarkvällar och Bokfestivaler | **19**

Nya Korppluggen

Nummer 1/2025, årgång 1.

Nya Korppluggen har koll på landsbygden och litteraturen.

Nya Korppluggen är en tidskrift som drivs av Dalslands Litteraturförening, med landsbygdsperspektiv på litteraturen, kulturen och samhället.

Omslagsbild:
Eija Hetekivi. Foto: Julia
Sjöberg

REDAKTION

Redaktör

Victor Estby
070-347 61 74
victor@bokdagaridalsland.se

Diana Wennberg
070-648 88 85
wennbergsabz@gmail.com

Lena Grönlund
070-683 38 89
lngrnlnd@gmail.com

Monika Åhlund
070-674 33 01
ahlund46@gmail.com

Heli Kittilä
070-490 94 81
helik60@hotmail.com

KORREKTUR
Lena Grönlund
Agneta Gip

ANNONSPRISER

Helsida 1200 kr
Halvsida 800 kr
1/4 sida 600 kr
1/8 sida 500 kr
Om man binder sig för en annons i fyra nr. rabatteras det med 20% på priset för varje annons införande.

ANNONSLAYOUT

Jürgen Picha 076-2428997, hjälper dig att utforma din annons. Kostnaden för det debiteras separat.

FOTO

Fotograf Niklas Eriksson, Ingemar Media, om inget annat anges.

FORM

Kajsa Bergström Feiff

LAYOUT

Jürgen Picha

ANSVARIG UTGIVARE

Jürgen Picha
076 - 242 89 97
jurgen@bokdagaridalsland.se

TRYCK:

Åmåls Grafiska
info@amalsgrafiska.se

ISSN: 1404-2592

Dalslands
DL
Litteraturförening

Kyrkogatan 14
662 31 Åmål
www.bokdagaridalsland.se

Bankgiro 5267-3282
Org.nr. 802420-4037

Välkommen till Nya Korpgluggen!

Du bläddrar i första numret av Nya Korpgluggen, en tidskrift med ambitionen att granska och skildra litteraturen och kulturen ur ett landsbygdsperspektiv. Och världen och samhället genom litteraturen och kulturen. Nu vidgar vi blicken från Dalsland till hela vårt land, och även utomlands. Dock kommer vi, eftersom vi verkar i Dalsland, fortsätta inkludera denna exkluderade trakt i bevakningen.

Den gamla Korpgluggen har funnits lika länge som Dalslands Litteraturförening – sedan 1999. När tidningen startade fanns knappt Internet, än mindre hade litteraturföreningen en hemsida eller kommunikationsvägar genom sociala medier.

Vad som inte förändrats sedan 1999 är det skeva förhållandet mellan storstad och landsbygd, centrum och periferi. Makt- och resursfördelning. Den ensidiga mediabevakningen – det som inte syns finns inte. Därför vill vi lyfta landsbygdens betydelse för kulturlivet i landet, och kulturens betydelse för landsbygdsborna, med Dalsland som ett exempel.

Samtidigt granskar vi hur den urbana normen begränsar och bestämmer villkoren för ett kulturliv många beslutsfattare vet ganska lite om, trots att de sitter på pengarna som gör skillnad. Och eftersom de vet så lite frågar de ständigt efter projektbeskrivningar och utvärderingar, och duttar ut projektstöd som tar slut innan någon verksamhet hunnit ta form, något som suger musten ur alla kreativa kulturarbetare som tvingas hänga framför datorns kalkylark i stället för att ordna författarmöten eller hålla biblioteket öppet.

Men vi stretar på, anpassar oss till villkor och formulär och har trots allt åstadkommit en del. Bokdagar i Dalsland har genom åren varit värd för omkring 600 författare som tidigare aldrig besökt Dalsland. Författare och opinionsbildare som idag vet betydligt mycket mer. Många av

dem har fått en stark relation till landskapet och återvänt till en del av världen som annars fösts ut i marginalen och ut ur majoritetssamhällets medvetande.

Konstkollektivet Not Quite i Fengersfors och Stenebyskolan i Dals Långed är andra exempel på att kultur kan bidra till gemensam kreativitet och till och med inflyttning i ett landskap som sedan över ett århundrade präglats av utflyttning.

I vårt första nummer av Nya Korpgluggen berättar vi om en dalslänning som bidragit till såväl blindas, dövas som dyslektikers läsning, bildning och inkludering i Sverige, en dalslänning som ändå marginaliserats både i Dalsland och övriga Sverige: Amy Segerstedt, som tog blindskriften till Sverige och vars arbete lagt grunden för Myndigheten för tillgängliga medier. Journaliststudenten Elin Linnman lyfter fram Segerstedts liv och verk.

Heli Kittilä går på seminarium i Stockholm och reagerar i en krönika på fördomar mot landsbygds män och deras läsintresse. Det visar sig att just i Dalsland och i synnerhet Bokdagar i Dalslands Nordiska Litteraturhus i Åmål växer en annan bild fram om landsbygds män och deras läsning. Efter att Eva Tranefeldt lämnat in sitt minireportage till redaktionen om en bokcirkel i Dals-Ed och bokcirkeln Järnbröderna i Åmål har ytterligare två bokcirklar bestående av män dragit igång i Litteraturhuset.

Vi är redan i full gång med nummer två av tidskriften – och räknar med att hinna med ytterligare två nummer redan till hösten. Har du något du vill att vi tar upp i kommande nummer? Hör av dig till mig!

Victor Estby,
redaktör för Nya Korpgluggen
victor@bokdagaridalsland.se

ESSÄ

En essä (även essay, av franskans essai, "försök") är en text bestående av förträdesvis faktabaserad, personligt hållen sakprosa. En essä kan vara en uppsats som med ett lättfattligt språk och med anknytning till en given händelse eller till en viktig litterär förståelse behandlar en dagsaktuell fråga. Essän är personligt utformad och reflekterande, men förhåller sig samtidigt till fakta. En vetenskaplig noggrannhet eftersträvas, om än i mindre utsträckning än i den vetenskapliga uppsatsen.

KÄRLEK OCH FÖRDOM - HUR LIGGER LANDET FÖR PARTNERSKAPANDE LITTERATURÄLSKANDE UTANFÖR STORSTÄDERNA?

TEXT: HELI KITILÄ. ILLUSTRATION: PETER BERGTING

- Vad har en intellektuell, välutbildad kvinna på landsbygden att välja på som partner? Ja, där finns väl nån "Börje" som gillar jakt och möjligen deckare.

Panelen på den där vänsterinriktade konferensen i huvudstaden som jag var på sista dagen i november skulle diskutera *Kärleken & kapital*. **Lyra Ekström Lindbäck**, författare och kritiker, var den

”

Vad f-n vet du om kärleks- och kulturlivet på landsbygden?

som kläckte ur sig ovanstående. Att det personliga är politiskt anser jag sedan gammalt. Allt i vårt liv, även det vi gör som handlar om kärleken, påverkas av politiken så därför lockade rubriken. Så jag satt med öronen spetsade tillsammans med ett par hundra andra i ABF-huset på Sveavägen. På podiet stod debattledaren och tidskriften Flammans chefredaktör,

Leonidas Aretakis, och tre kvinnor som valts ut för att fördjupa frågan, utöver Ekström Lindbäck också journalisten och författaren **Åsa Linderborg** och **Minna Höggren**, medarbetare på Aftonbladet kultur och nu också författare.

Höggren har nämligen nyss gett ut *Kärleksgapet - dejting och vetenskapen*. I den undersöker hon varför gapet mellan kvinnor och män tycks öka. Är det politiken som påverkar detta?

Eller teknologin? Hon ser ett mönster av att kärlekstörstande överger dejtingappar och hellre vill ses i verkliga livet, vilket är

en av orsakerna till att det kan vara svårare att mötas på landsbygden. Så det var inte hon som kläckte ur sig ovanstående, att män och kvinnor på landet inte når varandra på grund av det inte finns ett tillräckligt bra utbud av partners.

För Ekström Lindbäcks andemening tycktes vara att det är just män på landsbygden som inte duger. Själv tänkte jag att *"vad f-n vet du om kärleks- och kulturlivet på landsbygden?"*.

Möjligen blev även Linderborg småförbannad för hon grep genast in till försvar av rikets alla *"Börjear"*, refererande till sin egen far som

med värme och utan skygglappar är porträtterad i romanen *Mig äger ingen*. Ett inlägg till försvar av "outbildade", "obildade" landsbygdsmän, eller män ur arbetarklassen som vi väl lika gärna kan säga. Det är dem de menar, om Ekström Lindbäck och andra skulle ta bladet från

”

Det visar sig att Sundbyberg har fler ensamstående än Bengtsfors kommun.

munnen. I samma veva antyder de att vi kvinnor på landsbygden inte skulle ha så mycket att välja på i partnerväg. Om man tänker heteronormativt, vilket debatten var begränsad till.

S kulle det nu vara så att andelen "obildade" skulle vara stor på landsbygden, var ska då en kvinna på landsbygden hitta en jämbördig partner? Vart ta sig för att få utlopp för sin bildningstörst? Flytta till storstan? Jag kommer att tänka på dängan *"Se Sundbyberg och sedan dö"* (ungdomar- googla!). Så varför inte kolla litet statistik på SCB, Statistiska Centralbyrån, för att få ett exempel på hur mycket bättre det skulle kunna vara i exempelvis Sumpän?

SCB använder inte begreppet singlar utan ensamstående. Det visar sig att Sundbyberg har fler ensamstående än Bengtsfors kommun, 52,7 procent jämfört med 50,1. Fler partners att

välja på? Marginellt. Och var ska paret sedan bo, om de nu hittar rätt och vill sluta vara ensamstående? Ett småhus där kostar över nio miljoner kronor, betydligt mer än i våra landsbygdskrokar.

J ag fördjupar mig ytterligare i SCB- statistiken och ser att det är färre i Sundbyberg som i det senaste riksdagsvalet röstade än andelen som röstade i Bengtsfors kommun, 81,2 procent jämfört med 83,5. Kanske har de fullt upp att få ihop till amorteringarna? Om de inte ens hinner rösta, hinner de då ta del av storstadens kulturutbud och få utlopp för bildningstörsten?

S ocialantropologen **Lissa Nordin**, Centrum för genusstudier, är en av få jag hittat som har grävt djupare i ämnet kärlek i glesbygd. Nordin har intervjuat ensamma män i Norrland och, nej, inte heller hon använder begreppet singlar. Männerna själva menar att deras ofrivilliga ensamhet beror på att det är svårt att hitta platser att träffas på, att de potentiella partners som trots allt står till buds är för välbekanta samt att risken för skvaller finns när alla känner alla, om de skulle våga sig på att börja träffas.

S å finns det hopp eller ska det vara fortsatt synd om människorna? Jag hoppas på två saker- dels att några från

”

Männerna själva menar att deras ofrivilliga ensamhet beror på att det är svårt att hitta platser att träffas på.

storstan låter sig befrias från densamma för en välbehövlig paus på landet. Dels att fler, såväl singlar, ensamma och par av olika konstellationer, hittar intressanta, kulturella mötesplatser. På Bokdagar i Dalsland i augusti kan man slå två flugor i en smäll. Där finns garanterat trevliga människor att träffa och ha intressanta litteratursamtal med. Vem vet- kanske någon av dem heter Börje?

Källor och mer att läsa i ämnet:

Höggren, Minna, *Kärleksgapet: dejting och vetenskap*, Volante 2024.

Nordin, Lissa, *Man ska ju vara två: män och kärlekslängtan i norrländsk glesbygd*, Natur & Kultur 2007.

Malva Sinclair, Kandidatuppsats 2021. *Dejtingens skiftande landskap - En empirisk studie om heterosexuella singelkvinnors erfarenheter av att dejta på landsbygden*.

Lunds universitet Sociologiska institutionen.

<https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=9038764&fileId=9038766>

Järnbröderna består av:
Peo Larsson, Roy Andreasson,
Christer Alfredsson, Victor Estby,
Erland Hennix, Poul Nielsen och
Hans Henriksson.

Allt fler män bokcirklar i Dalsland

TEXT: EVA TRANEFELDT

I Dalsland och på många andra ställen i Sverige träffas kvinnor regelbundet för att diskutera böcker. Att män deltar i bokcirklar är inte lika vanligt. Men i Dalsland har nu ett par bokcirklar för bara män startats och fler kan vara på gång.

- Vi tycker det är viktigt att träffas och diskutera böcker, säger Victor Estby, cirkelledare för bokcirkeln Järnbröderna i Åmål.

Det är andra måndagen i januari och från ett rum på andra våningen i Nordiska Litteraturhuset i Åmål hörs livliga diskussioner.

Det är första träffen för året för bokcirkeln **Järnbröderna** och diskussionen handlar om nobelpristagaren **Han Kangs** bok *Levande och döda*.

Bokens handling är förlagd till 1980-talets Sydkorea. Hundratal protesterande studenter har mördats av landets militär.

- Jag visste inte att det var så illa i Sydkorea, säger **Peo Larsson**, en av deltagarna i cirkeln.

De övriga sex håller med.

Peo Larsson tycker att boken är en av de bästa han läst.

En annan menar att det var en lättläst bok, men med ett mycket tungt innehåll.

Poul Nielsen jämför med nazismen i Danmark.

- Varför accepterar vi sånt här? Varför gör vi inget åt det?

Hans Henriksson svarar:

- Det kanske beror på att vi är människor.

SJU MEDLEMMAR

Järnbröderna består av sju deltagare från Åmål och

Fengersforstrakten. Idén till att starta en bokcirkel för bara män kom från **Victor Estby**, verksamhetsledare för Bokdagar i Dalsland. Han frågade en rad män som han visste var läsintrösserade, och han hade inte svårt att få med sig en grupp i olika åldrar och med olika yrken.

- Vi började i november och under hösten träffades vi ett par gånger.

Första boken som lästes och diskuterades var *Järnbrödet*, en historisk roman som utspelar sig i dalsländska Ånimskog

på 1700-talet. Namnet Järnbröderna kommer därifrån.

Männen tycker alla att det är roligt att diskutera det de läst och de tycker om att ta sig an olika genrer.

- Vi bestämmer tillsammans vad vi ska läsa, berättar Victor Estby. Det viktiga är att träffas och diskutera böcker och den här gången var vi eniga om att till februarimötet skulle det inte bli någon bok om krig eller tortyr.

Träffarna hålls en gång i månaden och boken som ska läsas till nästa gång är den debuterande författaren **Mattias Timanders** *Din vilja sitter i skogen*.

BOKCIRKEL OM TRÄD

Under hösten startade också Studieförbundet Vuxenskolan en bokcirkel för män i Dals Ed.

- Det gänget består av sju skogsägare, berättar **Lena Hesselroth**. De träffades fem gånger under hösten och diskuterade

Gunnar Wetterbergs *Träd – en vandring i den svenska skogen*.

Cirkeln hölls i samarbete med

Föreningen skogen och det var en av dess medlemmar som var initiativtagare. Som avslutning gjordes ett studiebesök.

- Det är ganska ovanligt med bokcirklar för män, så därför var det jättekul att få igång en sådan, fortsätter Lena Hesselroth, verksamhetsutvecklare på Studieförbundet Vuxenskolan Väst, som hoppas kunna starta en motsvarande cirkel i Fengersfors inom kort.

BIBLIOTEKET BIDROG MED RUM

Hon berättar att personalen på biblioteket i Dals Ed varit mycket positiv till initiativet och ordnade snabbt ett rum för deltagarna.

Bokcirkarna i Åmål och Dals Ed startade oberoende av varann.

- Men vi har inspirerat varann, menar Victor Estby. Och fler cirklar med män i vårt litteraturhus är faktiskt på gång!

TIDSKRIFT: KRITIKER

- ORD, JORD, DJUR: JORDBRUK I SAMTIDA NORDISK SKÖNLITTERATUR

Korpgluggens Lena Grönlund läser tidskriften Kritikerns nummer "Ord, jord, djur", när hon väl lyckas få tag på det. Inte helt enkelt att på landsbygden få tag på en tidskrift som behandlar densamma. Har landsbygden kanske något att komma med i kölvattnet på klimatkris, demokratikris, kriminella gäng och pandemi?

Tidskriften *Kritiker* ägnar sitt senaste nummer (2024:72-73) åt jordbruk. "Ord, jord, djur: jordbruk i samtida nordisk skönlitteratur" är temat. Redaktör för numret är **Sanna Samuelsson**, som fick Borås Tidnings debutantpris för sin roman *Mjölkat* 2024.

Jag måste erkänna att jag (trots att jag just läst *Mjölkat* med stor behållning) tar mig an läsningen med viss skepsis och diverse negativa förväntningar på att hitta en samling svår-tillgängliga texter i och om en genre som alltid behandlats nedlåtande, om den alls uppmärksammas, av den litterära eliten. **Sven Edvin Salje** eller **Per Olof Ekström** stod aldrig särskilt högt i kurs. **Ivar Lo-Johansson** och hans kollegor som skrev om jordbruksproletariatet är

fortfarande hyllade men känns inte riktigt relevanta längre. Statare finns tack och lov inte idag, inte här i alla fall. Proletariatet har flyttat till stan.

Existerar över huvud taget genren idag? Ja, att undersöka det är i alla fall syftet med att ägna den ett helt temanummer. Och det är faktiskt inte längesen ansedda och anrika *Ord & Bild* kallade sitt nummer 2/2024 för "*Jord och Bild*" och ägnade 75 av sina omkring 90 sidor åt ämnet, varav sex sidor åt landskapet Dalsland som de ansåg särskilt förknippat med elementet jord.

Är det en ny trend vi ser? Hur uppstår trender? Naturmystik, en längtan till det jordnära och enkla livet, handens arbete och naturliga material, odla sina egna ekologiska grönsaker, att

fly från det urbana infernot, har under flera år varit populära teman. Men i kölvattnet på klimatkris, demokratikris, kriminella gäng och pandemi verkar det ibland som om den urbana normen håller på att förlora sin självklarhet. Landsbygden kanske har något att komma med? Visst är det en trend vi ser, som gröna vågen på sin tid. Men plötsligt har hoten kommit närmare. Är det allvar nu? Är det dags att skaffa sig ett potatisland och samlas runt lägerelden?

Mina förväntningar kom på skam när jag äntligen fått tag på ett exemplar av tidskriften. Den fanns inte på kommunbiblioteket, ännu mindre på det lokala filialbiblioteket. Att jag visste om temanumret berodde på en artikel i DN den 9/1 som gjorde mig nyfiken.

Vi vill utveckla och bredda

Korpgluggens bevakning av litteratur från och om landsbygden och då är ju ett temanummer om ämnet i en etablerad litteraturtidskrift ett fynd. Men hur får man tag på den? (När detta skrivs ser det till och med ut som om det inte går att fjärrlåna äldre tidskrifter för genomläsning, bara beställa kopior av specifika artiklar).

Vi tvingas till slut köpa numret på tidskriftens hemsida.

"Vem skriver vi för?" är en av de frågor redaktören, Sanna Samuelsson, ställer i inledningen. Bara några få procent av befolkningen i de nordiska länderna arbetar med jordbruk och då är det kanske inte så konstigt att det påverkar vad och hur mycket som skrivs och ges ut i genren.

Redaktionen har ändå lyckats hitta flera intressanta texter trots att de begränsat ämnet till att bara gälla "jordbruk, det vill säga växtodling och/eller husdjursskötsel" (enligt Nationalencyklopedins definition). Det utesluter förstås naturskildringar, fantasy och en mängd annan skönlitteratur, floden av deckare som utspelas i småstäder och byar på landet och alla de långa släktserier som har en stor och trogen läsekrets.

Kritiker har ett annat fokus. Det är skildringar av livsvillkoren för våra dagars lantbrukare de söker (som proletärförfattarna fast ämnet är smalare om än inte mindre angeläget), villkor som snabbt förändras, inte minst som en följd av globaliseringen och som inte har många likheter med det traditionella jordbruk som de flesta i äldre generationer förknippar med jordbruk och landsbygd. Svårigheten att hålla undan för

nostalgidiket är ett återkommande tema. "Arv, plikt och skönhet" är begrepp som envisas med att dyka upp. De känns daterade men kräver reflektion. En lång artikel återger ett samtal mellan några av författarna där de diskuterar de här begreppen och vad det innebär att skriva skönlitterärt om jordbruk idag.

"Vem skriver vi för?" frågar de sig. Och "vad gör man egentligen med idyllen och nationalromantiken i det litterära lantbrukslandskapet?".

Så vad har redaktionen hittat? De flesta författarnamnen är okända (för mig) men Sanna Samuelsson har med ett eget bidrag, *Ogräs 123* (ett utdrag finns högre upp

En både rolig, kunskapsrik och oroande samling korta prosatexter.

på denna sida), en både rolig, kunskapsrik och oroande samling korta prosatexter. **Axel Lindén** bidrar med *Fantasi om en harvning*, en "performance" som illustrerar relationen mellan gammalt och nytt, mellan människan och jorden, högteknologi och hantverk, människan och hästen. Det är tänkvärt, och sorgligt.

Marianne Clementine Håheim skriver (på nynorsk) om plikten på gott och ont i

Baldersbrå, blåklint, penningört, lomme, våtarv, svinmålla, hampdån, åkerrättika, åkerspergel.

Enstaka plantor kan producera stora mängder frön. En kvadratmeter matjord kan innehålla hundratusentals ogräsfrön som bara ligger och väntar.

En ständig kamp om utrymme, näringsämnen, vatten, luft och ljus pågår mellan odlingsväxterna och ogräset. Har den odlade grödan fått god gromån och växer frodigt kommer ogräset ta illa vid sig. Är däremot grödan liten och spenslig kommer ogräset växa sig större. Kriget sker både över och under jord. Över jord kan den ogräsplanta som lyckats växa sig hög skugga den kulturplanta som satts för odling. Under jord kan den ogräsplanta som tidigt har utvecklat ett kraftigt rotsystem få ett försteg före den planterade plantan.

(En av Sanna Samuelssons kortprosatexter ur tidskriften *Kritikers nummer "Ord, jord, djur: jordbruk i samtida nordisk skönlitteratur"*.)

Plikta og sjølvet. Andrea Pettit är poesiskrivande etnolog och bidrar med tre rimmade dikter och en *Etnografisk redogörelse*. Det är rolig och lite omtumlande läsning. **Daniel Mårs, Nina Bonde och Lisa Marainen** bidrar med nyskriven poesi.

Pär Poromaa Isling skriver om relationen mellan arbete och språk (meänkieli). **Mikaela Strömberg** skriver klokt om genrer, landsbygd och poesi i *Textens allmänning*.

Bitte Holm Bro, Anja Bergdahl, Eivind Hofstad Ejevmo och Camilla Hougaard är andra namn som väcker intresse. Även en del bildkonst på jordbrukstemat finns med.

Det är texter och författare värda att ta på allvar. Även om temat lantbruk kan uppfattas som smalt är det förstås så att där finns i alla texter trådar som leder ut i ett större sammanhang, lager som ifrågasätter sakernas tillstånd, inte bara böndernas.

Vi välkomnar en trend som uppstått ur en ovälkommen utveckling.

Amy Segerstedt – dalsländskan som gjorde litteraturen till allas

TEXT: ELIN LINNMAN

Amy Segerstedt, en folkskollärlarinna från Åmål, startade det svenska punktskriftsbiblioteket och la grunden för det som idag är Myndigheten för tillgängliga medier. Trots att hennes arbete betytt så mycket för så många är hon okänd i såväl Sverige som Åmål. Varför är hon så bortglömd, trots sina betydelsefulla gärningar för funktionsvarierade och för möjligheten för fler att utbilda sig och delta i samhället?

Valentin Haüy, ibland kallad blindpedagogikens fader, berättade 1784 hur han på en marknad såg blinda utklädda med åsneöron och lösnäsor. De skulle hantera musikinstrument som inte fungerade, vilket förstås gjorde att det lät förfärligt. Haüy kunde inte förstå hur människor kunde roa sig så på andras bekostnad!

Denna berättelse är talande för den syn samhället haft på blinda. Att de inte kan lära sig saker och de ansågs mindre intelligenta. De fick inte vara en del i samhället på samma premisser som andra.

”

Amys dröm om att bli lärarinna väcktes till liv när hon studerade franska.

En bortglömd dalsländsk pionjär, som banat väg för att göra utbildning och läsning tillgänglig på lika villkor för alla är Amy Segerstedt, född 1835 i Åmål, som vid denna tid var en

Elin Linnman vid platsen för Amy Segerstedts barndomshem i Åmål. Foto: Victor Estby.

välmående del av landet.

Hon växte upp i en högre-
ständsfamilj, hennes pappa
Fredrik Segerstedt var provin-
släkare, men trots detta hade
familjen inte god ekonomi.
De tillgångar som fanns var
huset. Fredrik Segerstedt gick
i konkurs 1841 och hade stora
skulder.

Under uppväxten tyckte Amy
om att läsa böcker, men på den
här tiden uppfostrades kvin-
nor till att bli hemmafruar

och ansågs därför inte behöva
läsa böcker. Men eftersom Amy
hjälpde sin yngre bror med läx-
orna, fick hon lära sig en hel del
själv och hon brukade också läsa
böcker i smyg.

Amys dröm om att bli lära-
rinna väcktes till liv när hon
studerade franska, det språk
kvinor kunde få tillåtelse att
lära sig.

FADERNS DÖD SKAPADE EKONOMISKA PROBLEM

Efter att pappan gått bort, fick

familjen ännu sämre ställt. Det tog ett par år innan den hade råd att flytta till Uppsala, där Amy 24 år gammal valde att slutföra sin elementarutbild-

”

*Kyrkan, tillika
samhället, ansåg
att funktions-
nedsättningar
var syndigt.*

ning, vilket ungefär motsvarar dagens grund- och gymnasieskola. Men efter ett års studier var hon tvungen att hoppa av utbildningen, då hon inte hade råd att fortsätta. 1862 erbjöds hon anställning som guvernant hos en familj i Gästrikland, där hon jobbade under tolv år. När hennes anställning hos familjen avslutades, började hon jobba på Clara Linds flickskola i Gävle, innan hon 1874 upptog sina lärarinnestudier igen.

1880 tog hon examen, och blev kallad till att vara föreståndarinna för flickskolan i Åmål, som startade samma år.

MAJORITETEN BODDE PÅ LANDSBYGDEN

Samhället Amy levde i, när hon tog sin lärarinneexamen, hade djupa klyftor mellan klasserna, och industrialiseringen hade inte kommit igång än. Majoriteten av befolkningen bodde under denna tid på landsbygden.

Under samma tid var det även olika syn på kvinnor och mäns sätt att arbeta med välgörenhet. Män stöttade personer ur den egna samhällsklassen som råkat illa ut. Kvinnors välgörenhetsarbete innebar istället att vända sig till de lägre

samhällsklasserna, oftast skedde detta i föreningsform.

Det kvinnliga välgörenhetsarbetet kom också något senare än det manliga. I sammanhang gällande blinda, var det dock jämn fördelning mellan könen, men ordförandeposten i föreningarna var övervägande manlig. Att kvinnor engagerade sig i välgörenhetsarbete bottnade oftast i deras religiösa övertygelse om att göra gott för andra. Välgörenhetsarbetet behövdes, då kyrkan, tillika samhället, ansåg att funktionsnedsättningar var syndigt. Under Amys tid som lärarinna var samhället i en förändringsprocess, där blinda skulle inkluderas mer i samhället.

”

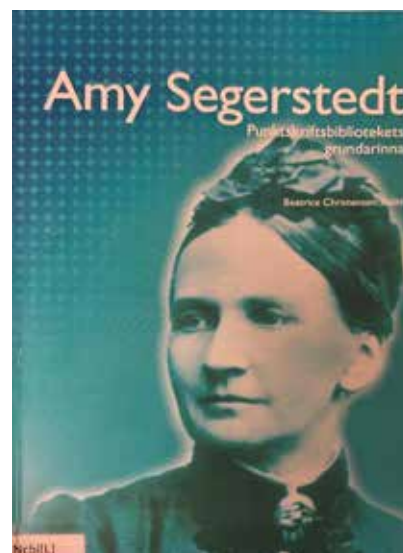
*Endast 188 av
totalt 3000 blinda
personer hade
gått i skola.*

BLINDA BLEV HEMLÖSA

Tidigare kunde blinda bli hemlösa, om de inte växte upp i en rik familj och därmed kunde erbjudas någon form av utbildning. Välgörenhetsarbetet gjorde det möjligt för funktionsnedsatta att skaffa sig en utbildning, och därmed senare få ett jobb, även om det fanns begränsningar kring vilket jobb man kunde få. Oftast fick synnedsatta män jobba med korgmakeri eller borstbinderi, medan kvinnorna fick jobba med stickning eller vävning.

BLINDA FICK ETT SKRIFTSPRÅK

Enligt blindundervisningskommittén 1881 uppskattades

Beatrice Christensen Sköld, filosofie doktor i pedagogikhistoria, har skrivit en 78-sidig rapport, en revidering av en magisteruppsats om Amy Segerstedt. Det är den enda boken om Segerstedt hittills.

att endast 188 av totalt 3000 blinda personer gått i skola. Synen på döva och blinda utgick från att handikappade skulle lära sig att klara sig själva, nyttoperspektivet. De 3000 blinda som inte gått i skola var analfabeter. Det var viktigt att de fick en relevant yrkesutbildning och blev mer inkluderade i samhället, annars skulle de hamna på fattigvården.

Punktskriften möjliggjorde ett skriftspråk för synskadade, och gav därmed möjligheten till bland annat utbildning och att människan kunde leva ett självständigt liv.

TOG SIG AN ELEVER SOM SINA EGNA BARN

Segerstedt fortsatte vägen mot sitt livsverk när hon började som föreståndarinna för Tysta Skolan i Stockholm 1884. Hon var plikttrogen och tog sig an eleverna som sina egna barn. Under sin tid på Tysta skolan, träffade hon på en elev som bedömdes komma att bli helt blind. Amy funderade på hur hon skulle hjälpa eleven att tillgodogöra sig undervisningen även som blind. Hon blev så engagerad i att

hjälpa eleven att hon gjorde det till sitt livsuppdrag.

Ett par år tidigare hade hon och systern Helmina Segerstedt varit i Paris på en dövlararkonferens, där de hade träffat på den blinda pedagogen, fransmannen Maurice de Sizeranne. Han lärde dem braillesystemet, även kallat punktskrift. Syste-

”

*Punktskrifts-
biblioteket
startade i
Stockholm
1892.*

met går både att läsa och skriva, därför ville Amy lära eleven detta system.

Efter att ha kommit hem från konferensen, introducerade hon braillesystemet för sin bekantskapskrets. I samband med det insåg hon att det fanns få punktskriftsböcker, och de som fanns var oftast religiösa. Därför ville Amy Segerstedt starta ett folkbibliotek som hade ett större urval av böcker. Problemet var dock att dalsländskan inte hade pengar att starta ett sådant projekt, eftersom det var tidsödande och dyrt att trycka böcker i punktskrift då.

Några år senare träffade hon och systern Maurice de Sizeranne igen, och fick en ballu-reglett, ett skrivhjälpmedel som synnedsatta använder än idag för att kunna skriva på papper.

Nu kunde Amy och Helmina börja kopiera böcker till punktskrift. Till en början var det bara Amy, Helmina och personer i deras bekantskapskrets som kopierade böcker till punktskrift. Men intresset för

biblioteket ökade och till slut bildades Föreningen för Blinda, vars huvudsyfte var att kopiera böcker till punktskrift. De ägnade sig också åt att binda in böcker.

TVÅ MILJONER BOKLÅN

Punktskriftsbiblioteket startade i Stockholm 1892, som resulterade i dagens Myndigheten för tillgängliga medier. Idag vänder man sig till alla som har någon lässvårighet, eller som behöver lättlästa böcker. När biblioteket öppnade hade det 191 volymer. Idag finns det 19 400 titlar tillgängliga på Legimus, ett digitalt bibliotek som tillhandahåller böcker för personer med läs- och skrivsvårigheter.

1893 gjordes 508 boklån, fördelat på 52 blinda låntagare. Under 2023 gjordes nästan två miljoner utlån fördelat på 195 062 låntagare via Legimus.

Amy utvecklade också det första kortskriftssystemet för punktskrift, tillsammans med sin finska kollega Cely Meche-
lin. Främsta skälet till att man utvecklade detta var att få ner antal punktskriftstecken per sida, för att spara papper, men även för att få mindre sidor per

”

*Amy utvecklade
också det första
kortskriftssystemet
för punktskrift.*

volym. Punktskriftscellen är statisk, vilket innebär att man inte kan välja till exempel storlek på den, det blir svårt för fingrarna

att urskilja tecknet med för litet mellanrum mellan punkterna.

Idag kan man dock använda sig av till exempel glestryck, som är ett större radavstånd, om man är punktskriftsnybörjare. Även om radavståndet kan ökas, är punktskriftscellen i sig fortfarande i samma storlek. Kortskriftssystemet går ut på att de vanligaste svenska orden har bytts ut till särskilda tecken. 1894 slutade Amy som föreståndare på Tysta Skolan, för att ägna sig helhjärtat åt föreningen.

1980 blev Lånebiblioteket för blindas statligt, först under namnet Talboks- och punktskriftsbiblioteket. Efter en sammanslagning med andra verksamheter 2015 bildades Myndigheten för tillgängliga medier.

BEGRAVNINGSPLATSEN MÄRKT SOM KULTURGRAV

Idag ligger Amy begravd på Norra Kyrkogården i Åmål, i Familjen Larssons familjegrav, då en av hennes systrar, Lovisa, gifte sig med vågmästare Petter Larsson. Amy har en egen sten, som det bara står "Segerstedt" på, mossan har härjat fritt och döljer nästan namnet helt. Det enda som avslöjar att det inte är en vanlig familjegrav, är att begravningsplatsen är märkt som kulturgrav. Men den skylten sitter bredvid Petter Larssons stora sten.

Idag finns inte heller hennes barndomshem kvar. Det låg i korsningen Norra Långgatan-Kungsgatan, där pappa Fredrik odlade Sveriges första bananer i trädgården. Under den stora branden i Åmål 1901 brann troligen huset ner, men träden pappa Fredrik planterade fanns kvar fram till 1960-talet. Sedan dess finns varken bananträden eller tomten kvar, då det behövdes plats för Domus. Nu ligger bland annat Synoptik i byggnaden.

De spår av Amy som finns kvar i Åmål idag, är några byggnader i Åmåls gamla stad: Vågmästargården och dess flyglar – och Ågrenshuset och Lilliestiernska gården (där Åmåls flickskola låg vid olika tidpunkter), utan någon som helst notering om Amy Segerstedt eller hennes verk.

Ett exempel på hur samhället fortsatt att utvecklas efter hennes insats är till exempel punkt-

I samband med sin åttiöårsdag hyllades hon för sina gärningar.

skrift på stationsområden. Det finns även numera en mobilapp, Be My Eyes, som används för att läsa samma information som alla andra. Med hjälp av appen kan man fotografera av svarttext, sådan text du läser just nu, och mobilen läser sedan upp texten.

ÄGNADE ALL SIN VAKNA TID ÅT PUNKTSKRIFT

Det finns flera teorier om varför Amy fallit i glömska, trots sina gärningar. Dels att hon var kvinna. Dels kan det bero på att hon jobbade med funktionsvarierade, mestadels blindas, och att det inte är en prioriterad grupp, ens i vår tid. En tredje teori är att hon som uppväxt och delvis verksam på landsbygden negligerats i den urbanfokuserade historieskrivningen.

Amy ägnade all sin vakna tid åt trycka böcker i punktskrift och detta gjorde hon också tillsammans med sina vänner när de sågs.

Redan 1892 skrevs en artikel i veckotidningen Idun om hur viktigt det var att bevara Amys arbete. "... grunden till blindbiblioteket är lagd, och snart skall detta resa sig som en minnesvård öfver den uppoftande kvinna, hvars högsta mål i lifvet varit att skänka talets gåfva åt de stumma, att bereda en vederkvickande läsning åt de blindas".

I samband med sin åttiöårsdag hyllades hon för sina gärningar i tidningar landet runt. I Svensk Damtidning fick hon en förstasidesartikel. Även Åmåls-Tidningen skrev minnesord i samband med att Amy gick bort. Även då tryckte tidningen på att minnet av Amys gärningar borde bevaras.

Myndigheten för tillgängliga medier delade tidigare ut Amypriset till en person eller organisation som satsat på tillgängliga medier på ett spännande eller framgångsrikt sätt. 2018 slogs priset ihop med Bästa lättlästa bibliotek och heter idag Läsguldet. I samband med sammanslagningen försvann det sista minnet av Amy.

KAN FÅ GATA UPPKALLAD EFTER SIG

Amy Segerstedts arbete påverkar oss än idag, genom att litteraturen är tillgänglig för alla. Även om hon är bortglömd, är knappast hennes gärningar det, för dagens punktskriftsläsare och alla övriga användare av Sveriges olika läs- och skrivhjälpmedel.

Dalslands Litteraturförenings ordförande, **Jürgen Picha**, har nyligen lämnat in ett medborgarförslag till Åmåls kommun om namnbyte på den del av Södra Ågatan som börjar vid Åmåls bibliotek och passerar Lilliestiernska gården och Ågrenshuset. Förslaget är att delen av gatan döps om till Amy Segerstedts gata.

EIJA HETEKIVI ÖPPNAR KLASSDÖRRARNA

TEXT: VICTOR ESTBY FOTO: JULIA SJÖBERG

Eija Hetekivi är en av Sveriges senaste decenniers mest framträdande, lästa och prisade författare med tydligt klassperspektiv.

Med romanerna *"Ingenbarnsland"*, *"Miira"* och *"De unga vi dödar"*, som bildar en självbiografisk trilogi, har hon skildrat erfarenheter från Göteborgs miljonprogram och hur det kan vara att som barn och tjej med invandrade föräldrar befinna sig längst ner i såväl skolan som samhället i stort.

Den avslutande delen av romansviten skrev hon delvis under en residensvistelse i Bokdagars i Dalslands Nordiska Litteraturhus i Åmål. Hon har också mött Bokdagarnas grupp med unga kvinnor som flytt från krigets Syrien och lärt sig svenska genom att gå en skrivarkurs där de fick läsa och skriva skönlitteratur på svenska språket, något hon berättat om i sitt sommarprogram i P1 2019. I programmet beskrev hon också sitt arbete med att få unga förortsbor att skriva.

Nu är hon aktuell med *"Klassdörrar"*, ett slags hybrid till bok med bilder på dörrar hon fotograferat, med en tjugosidig introtext som rör sig från sjuttioalet fram till idag, där hon bland annat skildrar sin pappas hemlöshet och arbete som fabriksarbetare på Volvo i Göteborg och som fastighetsskötare i förorten Gårdsten. Och även sin egen tid utan hem efter en skilsmässa. Och deras gemensamma möten med hemlösheten, kulturen och deras gemensamma fotografiska intresse. Men texten handlar också om det svenska samhällets förändring, där en grupp blir allt rikare och en betydligt större grupp blir allt fattigare.

I boken varvas även hennes egna suggestiva bilder på alla sorters dörrar med kortintervjuer med människor som hamnat utanför vårt lands välfärd och faktacitat, som det här, vid sidan av en bild där en blankpolerad metalltavla med årets månader inpräglade speglar en tung, glänsande träport med anor: *"Samma dag som Simon, 10 år, blev hemlös med sin mamma, såldes en lägenhet på Strandvägen i Stockholm för 67 miljoner."*

Nya Korppluggen fick en mailintervju med författaren som ni kan läsa på nästkommande två sidor.

Vad kom först – att du ville berätta historien om din pappa, din egen hemlöshet, rapporterna om de ökande klassklyftorna och hemlösheten eller dörrarna?

- Allt hänger ihop, men av det du nämner är klassklyftorna och hemlösheten viktigast. Helt klart. Det drabbar ju miljoner fler. Oss alla. Och har, eller borde ha, ett allmänintresse. Min egen hemlöshet är jag inte intresserad av att berätta om, eller blotta offentligt. Jag har bara använt den erfarenheten som en trovärdighetstyngd i boktexten. Men tycker egentligen att det är obehagligt att skriva om så starka känsloprivatsaker. Det är dessutom mycket relevantare att människor som just nu är hemlösa får göra sina röster hörda, om de vill. I boken är det 50 hemlösa som får göra det, inklusive barn.

Hur kom du på att du skulle koppla samman dessa fyra?

- Bra fråga. Jag kom inte på, de var redan sammankopplade i min hjärna, som allting annat är eller kan bli sammankopplat. Det gäller bara att klura ut hur saker hänger ihop, och varför. Det är farligt att separera och individualisera för mycket, eller uteslutande, då tappar man helhetsperspektiven och missar strukturella orsaksförklaringar, och det i sin tur kan leda till oanade konsekvenser. Men det är lika viktigt att ifrågasätta sina egna sambands slutsatser, eftersom de också kan visa sig vara felaktiga. Superintressant ämne! Det hela, seendet och sammankopplandet, handlar också om bildning.

Du har fotograferat dörrar i tolv år – varför blev det en bok av det just nu?

- För att nu var tidsläge för det, i mitt liv och i samhällslivet. Klassklyftorna är enorma och ökar i rasfart och för fjärde året på raken ökar också vräkningarna. Vi vräker tusentals personer varje år, och lyssna här: Vi vräker minst två barn om dagen! Rakt ut i hemlöshet. Fatta akutläget! Och vräkningarna sker samtidigt som miljardärerna i landet har blivit rekordrika, och blir allt rikare. Idag är deras samlade förmögenhet mer än tre gånger större än vår gemensamma statsbudget! Medan underklassen jäser, fattigdomen breder ut sig och fördjupas. Det är fan sjukt! Och extremt korkat och korttänkt av oss som kollektiv, eftersom konsekvenserna och kostnaderna kommer att drabba alla, även de rika.

Varför valde du den här formen till boken med så pass stor del som består av bilder?

- För att jag hade samlat på mig hundratals dörrbilder, nästan tusen bilder. På underklass-, arbetarklass-, medelklass- och överklassdörrar. Och ville göra något klassvettigt med dem. Fotografi är också ett språk.

Hur länge har du tänkt att berätta historien om din pappa? Varför trängde sig den berättelsen längst fram i författarens skriv- och bökkö just nu?

- Farsan och hans fattigmansbakgrund har hängt med i flera av mina böcker, i romanform. Att han fick frontplats i den senaste klassboken beror på att han dog för snart tre år sedan och att han arbetade med dörrar, både som hus- och bastubyggare och som fastighetsskötare.

Vad har du lärt dig under arbetet med boken?

- Att miljardärerna i vårt land är färre till antal än barnen vi årligen vräker. Och att vi har näst flest sprängningar av portar, dörrar i hela världen, av alla länder som inte blir krigsbombade utifrån. Endast i Mexiko sker det fler sprängningar än i Sverige. Jag har också lärt mig att Socialnämnden enligt Socialtjänstlagen aktivt ska arbeta för barnens bästa, så att barn får växa upp under trygga förhållanden, inte i hemlöshet. Och att det är nämndens ansvar att förhindra vräkningar,

speciellt av barnfamiljer. I Barnkonventionens artikel 27, svensk lag sedan 2020, står att den svenska staten också ska hjälpa föräldrar, med materiellt bistånd och stödprogram, så att barns behov blir tryggade, särskilt i fråga om mat, kläder och bostad. Och jag har lärt mig att Sverige har flest hemlösa barn och högsta antalet hemlösa i hela norden, och att den dolda hemlösheten, människor som inte är medräknade i hemlöshetsstatistiken, är extremt stor och expanderar. Och att vi har mängder med barn och unga som lever på och under våra gator.

Liksom du är jag uppväxt i en miljonprogramsförort och har arbetat med hemlösa människor, och med utsatta människor och skrivande och arbetar idag i en extra bortglömd del av Sveriges landsbygd och tänker att all den här periferin hänger ihop. På något vis känner jag mig hemma i Dalsland fast jag tidigare bott hela mitt liv i Stockholm. Du har ju även suttit och skrivit i vårt Litteraturhus i Åmål när du arbetade på din roman *De unga vi dödar* och mötte vår unga grupp med syriska kvinnor som skrev boken *Nya Röster*. Ser du också att landsbygden, miljonprogramsförorterna och de som lever längst ner i samhället hänger ihop och skulle kunna dela sina erfarenheter mer? I så fall hur?

- Mycket intressant fråga, och jättestor! Först: Jag kan för lite om landsbygdslivet i landet för att kunna uttala mig expertigt. Och jag tänker att du i din fråga verkar förutsätta att alla, eller de flesta, som bor på landsbygden och i miljonprogramsförorterna är fattiga och tillhör en underklass eller

arbetarklass. Så behöver det ju inte vara. Det finns väl landsbygder som är bebodda av stenrika som äger slottsvillor och stora företag, och som tillhör en medelklass, övre medelklass eller överklass? Och idag finns det många med väldigt mycket pengar även i miljonprogramsförorterna. De behöver inte ha något gemensamt med dem som lever längst ner i samhället, varken materiellt eller mentalt. Men jag fattar vad du menar och är ute efter. Om vi bara ser till dem som tillhör samma klass, i landsbygder, i förorter och längst ner i samhället, har de säkert massor med gemensamma klasserfarenheter de kan dela med varandra. Men jag kan inte svara på hur de kan dela dem, eller ens ge mina fantasiförslag, eftersom jag tycker att svaret kräver ett demokratiskt samarbete med de berörda människorna. Jag tycker att du ska fråga dem! Det skulle kunna bli en grym samarbetsgrej, med sprängkraft i samhället.

Du arbetar på en ny roman som också handlar om fattiga, hemlösa människor? Hur tycker du att skillnaden är mellan att skriva en dokumentär folkbildningsbok som "Klassdörrar" och en roman om samma ämne? Vad kan en roman göra som en dokumentärbok inte kan och tvärtom?

- 2012 visste jag inte vad en roman var. Jag fick fråga min förläggare, haha, och har aldrig lärt mig de olika facken. Jag får andnöd av fack, även bokfack. Jag skriver böcker och vad andra vill kalla dem, bryr jag mig inte så mycket om. Det är böcker. Och jag älskar böcker.

NY LANDSBYGDSLITTERATUR

TEXT: MONIKA ÅHLUND

Vargens unge

En spänningsroman som utspelar sig i norra Finland. Fotografen Gloria är trött på storstaden och flyttar till ekobyen Toivola med sin son. Det visar sig snart att invånarna i byn inte alla lever det liv som är tänkt och rättar sig efter de regler som är skapade. En liten pojke som inte vill prata dyker upp i en grannby. Han ser ut att ha vistats utomhus ett tag. Vem är han? Frågorna hopar sig och kriminalkommissarierna Minna och Timo överhopas med arbete.

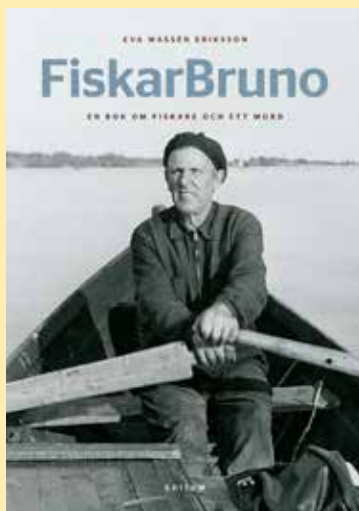
Johanna Holmström (Albert Bonniers Förlag, 2024)

En fråga om mord – advokatbyrån i mitten av ingenstans

Första delen i en mysdeckarserie som utspelar sig i Dalsland. Stor igenkänningspotential för den läsare som känner landskapet. Elin Fors – känd från TV – får anställning på en liten advokatbyrå för att leta upp en försvunnen mördare och knarklangare. Förekommer sådant i det lilla lugna landskapet Dalsland? De flesta vet ju inte ens var det ligger, inklämt mellan Väner och Norge!

Frida Gråsjö (Bokfabriken 2024)

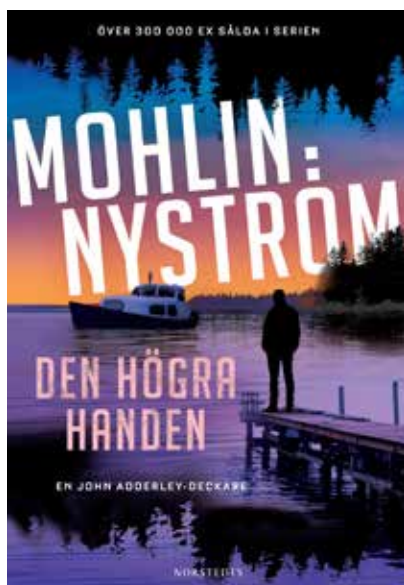

Fiskar-Bruno - En bok om fiskare och ett mord

Att vara fiskare på Väner var ett strävsamt liv. Här presenteras villkoren för de fiskare som verkade i Kilarna öster om Åmålsviken och Hulta i Säffle. Det var de som försåg Åmålsborna med fisk. Huvudpersonen var fiskaren Bruno Olsson som ibland rodde ända ner mot Köpmannebro och tillbaka för

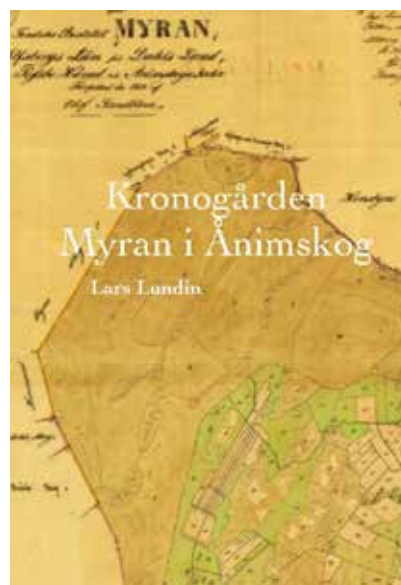
att få ihop fångsten. Han blev brutalt mördad 1963 och det ledde till många spekulationer i dagspressen i hela landet. Än idag är inte detta mord uppkärlat.

Eva Wassen Eriksson (Editum, 2024)

Den högra handen – En John Adderley-deckare

Ytterligare en bladvändare i serien om FBI-agenten John Adderley i Karlstad av Åmålsbördiga Peter Mohlin & Peter Nyström. Bokens handling rör sig i fastighetsbranschen, som inte alltid är helt rumsren. Ett par handskar spelar huvudrollen. Dessa har burits av den ökände Ulvsbymördaren som varit försvunnen i åtta år. Plötsligt dyker de upp på ett hotellrum där en kvinna bor. Hon påstår sig ha blivit våldtagen och försvinner även hon. Länskrim i Karlstad inleder en utredning som leder till den framgångsrika familjen Glennmark och deras fastighetsbolag.
Peter Mohlin & Peter Nyström (Norstedts, 2024)

Kronogården Myran i Ånimskog

Myran i Ånimskog var först en frälsegård, det vill säga tillhörig en adelsman. När indelningsverket kom till stånd på 1680-talet blev Myran ett militieboställe för fänrikar. Det visade sig att fänrikarna i regel var så unga att de inte hade eget boende och då blev i stället Myran en arrendegård. Gårdens hela historia är mycket väl beskriven, alla som bott där genom åren, alla hus som funnits och alla torp som byggdes finns beskrivna. Arbetet är gjort av Lars Lundin och har efter hans bortgång färdigställts av hans dotter Birgitta Lundin.

Lars Lundin (Ånimskogs hembygdssförening, 2024)

Bli medlem i Dalslands Litteraturförening!

Som medlem får du:

Tidskriften Nya Korppluggen, 4 nr/år, fylld med landsbygdslitteratur, litterära inlägg, recensioner, m m.

Extra bra priser till våra författarkvällar och andra litterära arrangemang i Dalsland.

Medlemsavgiften är 200 kr per kalenderår för enskild och 300 kr för företag och institutioner.

Medlemsavgiften kan man betala till Bankgiro 5267-3282 eller swish: 123 026 16 69

Skriv namn, adress, mobilnr och e-postadress i meddelandefältet.

BOKDAGAR I DALSLAND 14-16 AUGUSTI

En av landets äldsta och största litteraturfestivaler, som arrangeras sommartid sedan 2001. Har tidigare ägt rum sista helgen i juli. Sedan 2010 är Bokdagarnas centrum sista fredagen och lördagen i juli i och kring Gamla kyrkan i Åmål. Under Bokdagarna arrangeras samtidigt Barnens Bokdagar. Bokdagar i Dalsland lockar drygt 5000 besökare. Mer information: www.bokdagaridalsland.se.

HÖSTENS DALSLÄNDSKA FÖRFATTARKVÄLLAR

4 september

Folkets hus i Mustadfors

Tony Samuelsson i scensamtal med Victor Estby.

9 september

Dalslands folkhögskola, Färgelanda

Göteborgs Poetry Slam, med Olivia Bergdahl och tre inbjudna författare och öppen scen. Fri entré.

9 oktober

Åmåls stadshotell

Leila Inanna Sultan

Lydia Sandgren

• Med reservation för eventuella ändringar.

Fler författarkvällar tillkommer

LITTERATURFESTIVALER - INTE BARA I DALSLAND

Runt om i Sverige arrangeras massor av olika litterära evenemang. Här får du tips på några ytterligare av försommarens och sommarens bokmässor och festivaler.

Mellan 8 maj och 28 september Ölitt

Besök vackra Öland och gå en litterär tipspromenad i Sandvik, som är Årets Ölandsby. 2,5 kilometer litteraturlädlje för knopp och kropp utlovas. Digital tipsrunda med 12 litterära frågor. Läs mer på www.olitt.se

24-25 maj Rinkeby Bokfestival

Bokfestivalen är en mötesplats för litteraturen och läsarna i ett land präglad av olika kulturer och livserfarenheter. Årets tema är Där Sverige möts. Läs mer på FB-sidan Rinkeby bokfestival

1-2 augusti Litteraturfestivalen på Mårbacka

Samtal kring litteratur med aktuella författare. Men naturligtvis även med inslag om Selma Lagerlöf. Festivalen har också program för barn. Läs mer på www.marbacka.eu

30 aug Feelgoodfestivalen i Sigtuna

Ett måste för alla som älskar feelgood. Festivalen samlar över 25 framstående författare inom genren. www.feelgoodfestivalen.se

Dalslands Sparbank

**För andra banker är vår
region en liten del av
Sverige
- för oss betyder den allt.**

Tillsammans utvecklar vi Dalsland

Bengtssfors **BOK & PAPPER**

BÖCKER • BILDER • KONTOR
KORT • PYSSEL • PRINT
FOTOGALLERI

**Vi tillverkar även FineArt-utskrifter
av era fotografier upp till A2-storlek!**

Storgatan 16 • 666 30 Bengtsfors • 0531-100 11
info@bengtssforsbokhandel.se
www.bengtssforsbokhandel.se

Lilla butiken med det stora innehållet

NU FINNS ÅMÅLS BOKHANDEL I HELA DALSLAND!

*Ny webbshop där du
kan handla lokalt och online.
Få hemskickat eller
hämta i vår butik.*

WWW.AMALSBOKHANDEL.SE

**Åmåls Bok- &
Pappershandel**

**Upptäck
sommarens
alla aktiviteter
i Dalsland**

*Hitta, välj och boka alla
dina sommar-
aktiviteter på
ett och
samma ställe.*

DALSLAND.com